

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudkyně Sylvy Šiškeové a soudce Ondřeje Mráky v právní věci žalobkyně: **Bc. Š. S.**, zastoupené advokátem JUDr. Richardem Pustějovským, Matiční 730/3, Ostrava, proti žalovanému: **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**, 28. října 2771/117, Ostrava, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 5. 12. 2021, č. j. MSK 2928/2021, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 1. 2022, č. j. 22 A 26/2021 - 24,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. 1. 2022, č. j. 22 A 26/2021 - 24, **se ruší** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobkyně se žalobou domáhala zrušení rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl její odvolání proti rozhodnutí Městského úřadu Nový Jičín (stavební úřad) ze dne 25. 11. 2020. Tímto rozhodnutím stavební úřad podle § 134 odst. 4 zákona č. 183/2006 Sb., stavební zákon, nařídil zastavit s okamžitou platností všechny stavební práce na pozemku žalobkyně.

[2] Krajský soud žalobu odmítl, neboť dospěl k závěru, že rozhodnutím o nařízení zastavit stavební práce podle § 134 odst. 4 stavebního zákona se předběžně řeší otázka, zda je stavba prováděna bez povolení nebo v rozporu s ním, a při zjištění protizákonného stavu se jím dočasně zakazuje pokračovat v zakázaném jednání. Ve vztahu k rozhodnutí o nařízení odstranění stavby nebo o jejím dodatečném povolení, které teprve je konečné, má rozhodnutí o nařízení zastavit stavební práce předběžnou povahu. Žaloba proti napadenému rozhodnutí je podle § 68 písm. e) s. ř. s. ve spojení s § 70 písm. b) s. ř. s. nepřípustná, neboť rozhodnutí je z přezkumu soudem vyloučeno. Krajský soud proto žalobu odmítl podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.

[3] Žalobkyně (stěžovatelka) v kasační stížnosti nesouhlasí se závěrem krajského soudu o nepřípustnosti žaloby. Usnesení krajského soudu považuje také za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Dále stěžovatelka uvedla, že správní řízení bylo zatíženo vadami, které mají za následek nezákonné a nesprávné rozhodnutí ve věci samé.

[4] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil s nosným důvodem rozhodnutí krajského soudu. Se závěry krajského soudu souhlasí nejen v posuzovaném případě, ale i ohledně právní povahy specifického institutu nařízení okamžitého zastavení stavebních prací obecně. Stěžovatelka navíc opakuje argumentaci, kterou uplatnila již v odvolání a následně v žalobě.

[5] Kasační stížnost je důvodná.

[6] Ačkoli stěžovatelka v kasační stížnosti formálně uplatnila také důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s., napadá-li kasační stížnost usnesení krajského soudu o odmítnutí návrhu, přichází z povahy věci v úvahu pouze důvod kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu. Je tedy třeba posoudit, zda byly v řízení před krajským soudem splněny zákonné podmínky pro odmítnutí žaloby.

[7] Nezákonnost rozhodnutí o odmítnutí návrhu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. může obecně spočívat v nesprávném posouzení právní otázky soudem, nebo v nepřezkoumatelnosti pro nesrozumitelnost či nedostatek důvodů, zejména skutkových, popřípadě v jiné vadě řízení před soudem, mohla-li mít taková vada za následek, že byl odmítnut návrh, a tím i soudní ochrana, ač pro takový postup nebyly splněny podmínky (rozsudek NSS ze dne 17. 2. 2016, č. j. 6 As 2/2015 - 128).

[8] NSS se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení. Dospěl k závěru, že usnesení krajského soudu dostalo požadavkům kladeným na jeho přezkoumatelnost. Z odůvodnění usnesení je dostatečně patrný právní názor krajského soudu na posuzovaný případ a stejně tak jsou zřejmé důvody, pro které soud žalobu odmítl.

[9] Krajský soud vyšel ze závěrů rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 23. 3. 2004, č. j. 38 Ca 706/2002 - 34, č. 637/2005 Sb. NSS, podle kterých „rozhodnutí, jímž stavební úřad nařídí stavebníkovi podle § 102 odst. 2 zákona č. 50/1976 Sb., stavebního zákona, zastavit práce na nepovolené stavbě, je z přezkumu ve správním soudnictví vyloučeno jakožto rozhodnutí předběžné povahy. Soud k žalobě přezkoumá až rozhodnutí o nařízení odstranění stavby nebo o jejím dodatečném povolení, které následuje a které teprve je konečné“. Tyto závěry přijal městský soud k zákonu č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, a krajský soud dovodil jejich použitelnost i na zde projednávanou věc, která se řídila odlišnou právní úpravou (stavebním zákonem z roku 2006). Rozhodná právní úprava je totiž obdobná té předešlé a samotný postup při zjištění provádění nepovolené stavby je podle předešlé i rozhodné právní úpravy shodný.

[10] Závěry krajského soudu jsou však v rozporu s rozsudkem ze dne 20. 1. 2021, č. j. 10 As 248/2019 - 43, v němž se NSS podrobně zabýval možnostmi ochrany stavebníka

pokračování

proti výzvě stavebního úřadu k bezodkladnému zastavení prací podle § 134 odst. 4 stavebního zákona. Dospěl k závěru, že proti takové výzvě se nelze úspěšně bránit žalobou na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 s. ř. s.).

[11] NSS v citovaném rozsudku konstatoval, že uvedená výzva má apelativní charakter. Ten působí na stavebníky tak, aby výzvu k zastavení prací neignorovali, i když není přímo vynutitelná, a tím předešli možným problémům do budoucna. I pokud by však výzvu stavebníci ignorovali, nemohli by se úspěšně domoci vyslovení její nezákonnosti. To proto, že § 134 stavebního zákona stanoví jak v odst. 2 a 3, tak v odst. 4 dvoufázový postup stavebního úřadu při zjištění závady na stavbě či neoprávněně prováděné stavby. Teprve nereaguje-li stavebník na výzvu, vydá stavební úřad rozhodnutí, kterým nápravu či zastavení prací autoritativně nařídí. Až toto rozhodnutí přímo zkracuje stavebníka na právech a je možné se proti němu bránit žalobou (tedy napadnout rozhodnutí správního orgánu podle § 65 s. ř. s.).

[12] NSS tedy již ve své judikatuře dovodil, že žaloba proti rozhodnutí o nařízení zastavení stavebních prací podle § 134 odst. 4 stavebního zákona je přípustná, a nemá důvod se od tohoto závěru odchýlit. Konstatuje proto, že v řízení před krajským soudem nebyly splněny zákonné podmínky pro odmítnutí žaloby. Proto NSS usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, ve kterém krajský soud znovu posoudí splnění podmínek přípustnosti stěžovatelčiny žaloby. Pokud budou tyto podmínky splněny, věc posoudí meritorně.

[13] NSS tedy podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil usnesení krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V souladu s § 110 odst. 4 s. ř. s. je krajský soud vázán právním názorem uvedeným v tomto rozhodnutí. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne krajský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. července 2022

Zdeněk Kühn
předseda senátu